

2196

I. anne.
1894—1899.

Glumfeld

Lunletannd

Anton Suurkask.

Wiljandis, 1900.

Glummerel.

1894—1899.

Lutefeland
Anton Saurfaff.

Wiljandis, 1900.

Дозволено Цензурою — Юрьевъ, 21. декабря 1899 года.

J. Tönnishof'i ja L. Kuff'e trükk, Jurjewis.

Ma soowin.

Mu wapräd Safalamaa wennad
Ja öekesed öitswad hellad:
Ma soowin teie elukäigil'
Kõik õnne, koidu-kulla läigil,
Jah õnne, mis teid kindlaste
Wiib kotka tiiwul kõrgele.

Ei soowi ma teil' pikka pidu,
Säält tärkab tüdimuse idu:
Ma soowin rohkest raskeid töösid
Ja lühikesi uinu öösid,
Kus pale higi palawat,
Sää! leida werd on wärskemat.

Ma soowin ühendust te püüdeks
Ja: „Rahu!“ rahwa üles hüüdeks,
Et Gesti endne mehemeel
Kord öitsekse meie õues weel.
Kus kaob wiha, löpeb jonn,
Sää! tiiwu lehwitamas õnn.

* * *

Oh kofu, kaswa Safala
Weel Wene kotka warjula!
Pea filmas woorust, haridust
Ja wana wahwust, wägewust.

2.

Õnn ei uuri tulewikku
Minult maitseb olemikku
Sunnetus see püüab teada,
Mis waist tulewik wõib seada.

1894.

3.

Ma mõtlen.

Kas ruttan läbi maa ehk linna,
Kas Looja templis wiibin ma,
Kas hõiskan lustil noorusega —
Üks mõte ikka minuga.

Ma mõtlen: aastad kiirestlendwad
Ja elu kaob, kui näeksin und.
Kõik pilgud haura poole kandwad
Meid kõiki. Ka mul tuleb tund.

Kui näen tamme haljendama,
Siis mõtlen: wägew walwaja,
Sa nä'id mu isa surmukeha,
Saad mind ka nõnda nägema.

Ja tahan ma last mufutada,
Mis roosil õitseb hommiku,
Ma mõtlen: Kuum peab sulle jääma
Sa õitse, mina närtsin ju.

Ei ühel päewal, ühel tunnil
Sest mõttest wabaks ma ei saa,
Ja nõnda püüan salafunnil
Ma wiimast otja filmata.

Kus saab surm mulle wastutõtma,
Kas sõjas, meres, wõõral maal?
Saab ta mu külma keha katma,
Mu kodu-orus, armsal ra'al?

Mu feha kange tundmiseta,
Mii siin kui jääb läab põrnusje,
Ja siiski, kuis ma ihkan seda,
Et siin ta leiaks aseme!

Oh, et mu hauld ikka õitseks
Kooz noores elutäiuses!
Oh, et jääb loodus igaweseks
Wõiks särada täis priiuses!

82.

(Puschkini järele.)

4.

Jal ilmas keegi laita
Ei wõi pehmet une waipa,
Mis kui helde ema käsi
Kosutamast meid ei wäsi.

5

Näed ja tolmud õhu keerul
Mii on lootus mõtte weerul.

1895.

6.

Kändaja laulik.

K as lauldes läbi laane	Et kõrgel linnud lenda
Wõi üle jääse kaane,	Ja pilwed üle enda,
Kuid ikka reiji-teel.	Kuid kiirem mõtte-luul,
Kui waewalt idas koidab,	Kui linnud ja kui tuul.
Jlm alles taja, wait,	Kõik pilwed liug'wad alla,
Siis läbi hinge loidab,	Kuid mõtte-käik on walla:
Sääb ilus diepait!	Ta tõuseb taewasse!

Pärnus, 27. 1. 1896.

(v. Eichendorff'i järele.)

Tule mu rinnale!

Tule mu rinnale, siin on nii hää!
 Kumarda siia Su väsinud pää!
 Kui ka kõik wängub ja kõigub Su ees:
 Tule, mu rinnal on truudust weel sees!

Tule mu rinnale, rahu siin saad,
 Trööstlikult magusalt magama jääd!
 Kuule, kuis tufjub mu südame hää,
 Igawest truuduse wannet Sull' sääl!

Tule mu rinnale, terweks siin saad,
 Nagu sadamas, leiad siit maad!
 Raeba Su häda mull', unusta oht:
 Tule! — siin õitseb Sull' õnnelik koht!

1896.

(Roelleri järele.)

8.

Ilmasüütus puhkab
 Ka siis rahuga,
 Kui ta ümber mäsfab
 Delus otsata.
 Sest oh inimene
 Ilmasüütaks jää,
 Ei siis elu teele
 Musta jälge jää.

1896.

9.

Kui laenetelleb kullakarwa põldu . . .

Kui laenetelleb kullakarwa põldu
 Ja metsakene tuulel kohiseb,
 Ja walmind wili aedas ihkab pelgu
 Ning halja lehe warju peituneb;

Kui hõbekarwa fanni pöösa alta
 Mull' sõbralikult pääfest kiigutab,
 See fanni, keda ehal, foidukullal
 Örn, jahe kaste waikfeli niisutab;
 Kui hallik keerleb mööda furistiffu
 Mu mõtteid uinutades sega=unesse,
 Mull' häälitseb üht jala muistejuttu
 Sest waikfeli maast, kus rajatud ta tee, —
 Siis waikinewad mässjud minu hingest,
 Siis lahkuwad mul kortsjud otja päält,
 Ja õnne wõin ma leida siit maailmast
 Ning rahu woolab mulle pilwe päält. . .

Haapsalus, 23. VI. 96.

(Sermontowi järele.)

10.

Hingisa askohol.

I.

Hondilabja hobu seljas,
 Mööda kuulust Wenemaad
 Sõidab julge ratsaline,
 Tutt'wad temal rahwas, ra'ad.

Raetud musta närudega,
 Wiisjud jalas lagundgi,
 Nappi pudel ripnes taskus,
 Rändab, hõiskab alati:

„Tulge wana, noor ja wäike,
 „Kes te' murest waewatud,
 „Tulge süia mehed, naesed,
 „Wõitke wiina wäsinud!“

Kõiki tema pasjib üles',
Raha ta ei tahagi;
Soolal, leival vastu wõtwad
Mehed, naesed hulgani.

On ta rauk, wõi noorukene,
Kellel tuleb mõttesse
Et ford nälg ja haigus käiwad
Tema kannul järele?!

Kes on ford ta napji maitanud,
See ei järel' jätagi;
Jänuseid ta kõrtsi juhib,
Traawi sõidul kiiresti!

Klaasid ringi kõlijewad,
Wiin jääb woolab laenetes:
Talupojad kõrtsi kandwad
Wiimist wara sõpruses.

Kannud lähku kõlijewad,
Unustusse waew kõik jääb;
Juudid pakjaks, rikkaks läh'wad,
Rahwas lahjaks, waejeks jääb!

II.

Koju kroonu teenistusest
Tuleb soldat põdema,
Sugulased napji juures
Hakkawad nõuu pidama.

Nemad teda teretawad,
Joowad, laulwad kooris hääst,
Wiin saab jookäma mööda sooni
Wõtaw wiimse aru pääst!

„Kõige wanem oled, ütled —
„Mis ja oled töötanud?
„Meie endid põllul waewand,
„Ilma saad ja jätetud.“

Metsjil waen ja tüli tõuseb,
Naesed pistwad huluma;

Soldat kähmab püssi, sihib. .
Teised hängwad firwega. . .

III.

Noor ja ufin kunstnik maalis
Pilti pühast Maarlast;
Kunsti elust enam' pidas,
Trööstis ennast ilusast.

Tema tegu hästi figis:
Juba waatel ilusal
Maeratas pilt wastu talle,
Lubas kuulsust, õnne tall'.

Kord, kui väga mures oli,
Ditsis tröösti klaasi jeeft
Nõnda kava, kuni kadus
Tema mõime wiina eest.

Kunagi ei saa ta kaineks,
Pintselst ta ei waatagi, . . . —
Upjak, närus ratsja sõitja
Ujab fiirest edasi.

IV.

Põldu harib talurahwas,
Sigi helmes otja pääl, . . .
Ratjanik neil annab peefri,
Ringi käia käseb säääl.

Wiina pudel ringi rändab,
Talumehed istwad koos;
Wiin neil mööda sooni woolab,
Pähe tõuseb täies hoos.

Udrad seiswad, rihma otjas
Kiwi kufutawad nad, —
Tühjas kohas tee pääl ööfi
Rikast kaupmeest luurawad.

V.

Waeje wanemate poega,
 Otfis õnne teadusest;
 Jalgsi rändas pealinna,
 Kurwalt lahkus omakstest.

Ei ta anna endal' rahu,
 Siisgi palk on wäikene,
 Kannatab küll nälga, külma,
 Digi eesmärk nähtakse.

Ühel sügijisel õhtul
 Külmas, õudses tänawas
 Ajab ligi ratsa sõitja,
 Sopane ja räbalas.

„Tere sõber! Mis ja furdad?
 „Oh kui haige, armetu!
 „Joo! Su terwiseks Kosjia!
 „Joo, ja teadus elagu!“

Ära külmeda wõi nälgi,
 Üks tal oli walida!
 Aga ära uppund wiina
 On ta oma aatega.

VI.

Ratfamees ei maga ial,
 Wilistades ümber a'ab;
 Kus ta mära püsti fargab,
 Sinna warsti kõrts ka jaab.

Miljonit kolmsada makswad
 Juudid renti jelle eest. —
 Kolmelfümmel hõbe-tüfil
 Müüfid Juudid Wõitud meest!

Nõnda mitmed Pilatused
 Juutidega kauplewad,
 Risti lõowad Lunastajat,
 Müüwad ära isamaad.

Ringi kõlilewad klaasid,
Pidamata woolab wiin,
Läbi küla, läbi linna,
Terwes riigis jooma fiin!

Emad müüwad tütred ära,
Wenna waen teeb mõrtsukat,
Waljumalt, kui laul ehk wanne
Wiina klaasid kõlawad.

Uhfelt oma mära seljas
Sõidab nelja ratsanik,
Wiskab aukse mütsi maha,
Seljast pudub närustik.

Sääl nüüd sõidab fondifogu,
Pääluu katteks fole kroon;
Dirisejad klaasi tüfid,
Läitkewad kui ussi joon.

Aufusfilmne pääluu naerab:
„Tehtud minu töö on fiin:
„Ülikallis Wenemaale
„Maitseb minu odaw wiin!“

1896.

(Graf A. K. Tolstoi järele.)

11.

Wang.

A wage mull' wangifoda,
Andke päewa walgust mull',
Nugisfilma neiu fena,
Wäle mustalaffa ruun!

Neidu fena noorukesta
Suutlen, surun rinda wasta,
Ruunaga kui tuulega
Rihutelen läbi maa.

Uga wangil aken förgel,
 Uks on raske, luffus ka,
 Mugisfilma neiu faugel,
 Tores majas elab ta;
 Wäle ruun on haljal aasjal
 Waljasteta wabal põlmel,
 Lustil traawib, wallatab,
 Tuules jaba kiigutab.

Ükfi olen — pole tröösti:
 Paljad seinad piir'wad mind,
 Lambi walguš tumedasti
 Heidab nurgast alla end.
 Wahi soldat ukse taga
 Kõlawate sammudega
 Kõnnib ööses waikuses —
 Minus kuuldus kõrwa ees.

Haapjalus, 24. VI. 96.

(Vermontowi järele.)

12.

Oh kui armas on noor elu,
 Kui küll wiletsus tad litsub,
 Kui ka lootus ära kustub,
 Siisgi tunneb elust jänu. —
 Ela siis ka nõnda ja
 Et wõid pärast rõõmusta!

13.

Lenda.

Lenda, lenda lõpene, Lase jääl siis õite õhul
 Sinna jurnuatale, Orna wiisi weereda,
 Kus mu isa hauakene Minu isa kalmu kohal
 Põõsa warjul wagane! Hõiska armsa häälega!

Ma ei saa sääl kalmul käia,	Tõsta sääl ka hääle heli,
Glan ise wõõral ra'al,	Laula sääl ka lahkeste, —
Sa mu eest siis palwel püüa	Glutuul ehk emal wali,
Laulda armjal isomaal. —	Tröösti teda, linnuke!
Lenda, lenda loofene,	Wii need terwised tal kätte,
Wäikse järwe kaldale,	Mis ma su'ga läkitan, —
Rus mu ema majakene,	Ütle, et ma iga õhtu, —
Lapsjõlwelwe koduke!	Ta eest woodis palwetan.

4. VII. 96.

14.

Karstkuse salmid.

Karstkusel on tuhat kaju,
 Annab terwist, täidab „taju“ —
 Tahad ikka wiina juua —
 Wanaduses wõtad luua.
 — Olu piinaw wangi koda,
 Wiin on teraw surmaoda.
 — Jhkad rikkaks meheks saada,
 Katsu aegsast karstkaks jääda.
 Wiin teeb keele libedaks,
 Gluõhtu kibedaks,
 Jood ja ainult puhast wett,
 Wanaduses maitjed mett.

1896.

15.

Paista!

S ügisine päike,	Kambrisejese istub
Paista armjaste	Waene lapsuke,
Läbi puude latwe,	Jstub — ise nutab,
Wäikse kambrisse!	Nutab waikeste. — —

Sõmer juba ammu
Katab ijakest,
Surm ka täna öösel
Wõtnud emakest! —

Sügisine päike
Paista lahkeste
Läbi puude latwe
Kurwa kambriisse!

Tröösti maha jäetud,
Lootuseteta last,
Kuiwata ta silmad
Nutu pisarast!

Lääne-Karusel, 7. VII. 96.

16.

Ole wait!

Ma panen sõrme huulte pääle,
Ja palun Sind nüüd waikida, —
Mikspärast tahad wõrastele
Sa omu jüdanit awada?

Mis tunnewad Su walust nemad,
Mis Sinu rõõmust teadwad nad?
Küll uskuda wõid taewa finat,
Kuud, tähti, päikest läikawat.

Sa pilwil', laentel', õitel', puudel'
Wõid oma walu kaebada, —
Kui inimeste jekka tuled
Siis aga püüa waikida!

Saanja Muuamäe harjal, 28. VIII. 96.

(Saksa keelest).

Sõprus.

Ei ülemat wõi olla asja ilmas,
 Kui sõprus, sõbra süda, ustawus,
 Ja õnnelik on see siin õelas ilmas,
 Kes õelda wõib: Mul sõbra armastus!

Mii mõnda asja kiidetakse kõrgeks:
 Küll rikkust, auu ja kuulsust, toredust,
 Kuid sõprus süisgi puhtaks hingepalgeks
 Jääb meile elu aeg ja igawest.

Auu, rikkus, sära wõiwad mööda minna,
 Ja uhkus, kuulsus pea langeda,
 Ei sõprus muuda ial oma hinda,
 Ei sõprus' siset katkestada saa.

Kui mure rinnas, hinges walu, häda,
 Kui südamele ehk haaw on walune,
 Kui kartus kurnab elujõudu wäga,
 Ja maailm sulle tüütaw järgeste:

Siis sõber tuleb sulle tröösti annab,
 Su haawad, walud wäiksel wähendab,
 Sind lahelt, hellalt rahu randa kannab,
 Su haawu seob, parandama saab.

Sa sõbra rinnal mureta wõid nutta,
 Nutt armsam säääl — säääl rahule jääb rind...
 Önn sellele, kes armsa sõbra saanud,
 Ei teda üles kaalu kulla hind.

Sanila-Wirtsus, 9. VII. 96.

Jõuluks.

"Auu olgu Jumalale kõrgeks
 "Ja inimestel heameel!"
 Mii lauljaid inglil hulgad fooris,
 Kui Päästja sündis õntsal ööl.

Nüüd jällegi see päew on ligi,
Mill' hõiskab ristirahwa-ilm:
"Ö kate alla lang'ma pidi,
Suurt taewa walgust aimab film!

Meil rõõm on suur, sest hing on waba,
Nüüd patuwäest ja surmast ka:
Suur taewa Würst on tulnud maha,
Sest hõiskab taewas, ilmamaa.

Suur on see püha, mis nüüd algab,
Suur on ta tähtsus, suur ta hõim.
Kõik ilm nüüd julgelt surma põlgab:
Sest murretud on põrgu wõim.

Ja ingli laulu järel lauldes
Ka fordab igaühe feel:
"Auu olgu Jumalale kõrges
"Ja inimestel heameel!"

Pärnus, 29. VII. 96.

19.

Siis weel midagi mul ees. . .

Hui ford waisjeks jääb mu süda,
Tardub weri soonte sees,
Hing ju tõttab wiimist rada:
Siis weel midagi mul ees:

Gestimaa ja rahwa üle
Õnnistades tõstan käed,
Tuhat õnne palun neile,
Palun kaitstjaks taewa wäed!

Kõige Sämmas, 3. X. 1897.

Kurt emake.

Kes astub taja õue päält? Sääl waatab üles emake
 Kes awab uksekest? — Ja — imelugu see:
 Eks otji, tulles kaugelt teelt, Ei enam kurt ei olegi
 Poeg kurti emakest. Ta poja sõnake! —

Ei poja astet kuule ta, Ta käsi wastu firutab:
 Waid ketrab ligi lee; — „Ma jälle leian find!“
 Poeg astub ette, teretab Sääl kuuleb siis kurt emake,
 Ja hüüab: „Emake!“ — Kuis tufsub poja rind.

Ja kui ta poja ligidal
 Täis õnne istub nüüd —
 Ma usun, kurdi emake
 Küll kostab ingli hüüd. —

Wiljandis, 13. II. 97.

(Holm'i järele).

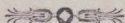

Elu-karikas.

Me joome — filmadkatte all Kui aga langeb furma eel
 Siin elu-karikad; Meil kate filmi päält
 Kuld ääri märjaks lastwad tal Ja kõik, mis armas eluteel
 Me omad pizarad. Kaob ühes jäädawalt, —

Siis näeme: tühi põhjani
 On kuldne karikas, —
 Joof — paljas mõte oligi,
 Mis meid nii meelitas!

Ülemeste järwe rannal, 21. VI. 97. (Sermontowi järele).

Wõrdlus.

Järwe hõbeselget pinda
 Warjab tume uduwiir;
 Rõõmsa nooremehe rinda
 Langenud on walu-fiir.

Udul' õrnal', toomad tuuled
 Warsti kindlat häwitust;
 Raua aga kurtwad huuled
 Noorelmehel' — igawust.

Ülemeste järwe rannal, 22. VI. 97. (Graf A. K. Tolstoi järele).

Tühi!

Tühi, tühi on mu põue,
 Kostab hää! mu südamest,
 Sest jäält läbi käinud kõue,
 Lagastud kõik tormidest!

Mis jää! enne oli ilust,
 Mis jää! õitjes, ilutses,
 Mis jää! jutustas mul õnnest:
 Kõik see kadunud rangedes.

Rare rahu, furnud waihus
 Täidab rinda lõpmata. —
 Kas wõin loota tulewikus? . . .
 Waiti hing ja kannata!

Amblas, 28. VI. 97.

Nõmme haud.

Miks sõjamehi säetaks,
 Miks rahwas tungib nõmmele?
 Miks noore sõjamehe pääl'
 Nii kurwalt waatab ülem jääl? —
 Et wahilt soldat põgenes,
 Ei armu saa ta iganes.
 Siin kohal, kus weel seisab ta,
 Peab noorest elust lahkuma! —
 „Nüüd surmal wastu lä'eb mu rind;
 Hääd ööd, mu wennad! Tapke mind! —
 Mu kodumaale, kaugele —
 Wii terwist taewa pilwefe;
 Mind kodu ootab kallife,
 Kes üliarmas minule!
 Sääl olles kaugel wahi teel,
 Ta juures wiibis minu meel,
 Siis mööda läks üks rändaja
 Ja armastusest laulis ta.
 Laul kõlas mull' nii tutawalt,
 Mu süda tufjus palawalt,
 See oli laul mu kodumaalt,
 Mu lapsepõlwe lille-ra'alt,
 Kord seda laulu hellaste
 Mu kaisus laulis kallife.
 Nii mahedalt wiis meelitas
 Ja kohusest mind effitas.
 See laul mind saadab surma ka.
 Oh süüdlane on rändaja.
 Miks laulis ta nii õrnaste!
 Ja sulatas mu südame!
 Ei surma nooli kardaks ma
 Kui tema käest tuleks ta.
 Ma teadsin, surma wiitaks mind.
 Hääd ööd, mu wennad! Siin mu rind!“

Märk antaks waikselt ülemast — —
 Üks jüda seisab tufsumast. —
 Müüd walitsemas waihus sääl
 Ja ööpik laulab hana pääl.
 Weel roosid nõmmel hana pääl,
 Kus kadus arm ja eluhääl. —

Wõrus, 24. IIIY. 97.

(Wabalt.)

25.

Õite aeg.

Rrn roosike puhkemas puhmiku sees, —
 Sääl jammalde pehmemas jängis.
 Ta hellasti kiikumas tuulekse käes,
 Ta punetab õõtsuwas mängis.

Ka künnilind mahedast tõstab ju häält,
 Sääl haljama kaasiku wilust.
 Hääl kajamas orust ja mägede päält —
 Wiist laulab ta armust ja ilust.

Koos õitsema läinud ja wakinud lind,
 Mul aga jääb mure ja ootus:
 Mil tuleb ju tundi, mil trööstitaks mind,
 Kus täide läeb lauliku lootus! —

Taaralinna, 19. X. 97.

(Saksa keelest.)

26.

Metsa lull.

Kui armas oled mets,
 Sa haljas, ilus mets!
 Kui rõõmsaste linnuksed hüüdwad
 Ja wõitu üksteise käest püüdwad.

Ka jäägri kodu mets, —
 On haljas, ilus mets!
 Ta rõõmsaste okstega kohab,
 Kui „tere!“ kõik vastu sull' mühab.
 Kuis armsast fajad mets,
 Sa haljas, ilus mets!
 Kõik laulud ta tagasi fajab,
 Mis rinda mul hõiskele ajab.

Rõuges, 28. VIII. 97.

(Marfano järele.)

27.

W a p r a s t e.

Wapraste wõideldes
 Tungin elust läbi ma;
 Saatuslega heideldes
 Tahan jõudu kaswata.

Jäägu kõik, mis on nõrk,
 Jäägu löbu, lapsik meel;
 Lust ja fergus — narri wärf!
 Tormid mühagu mu eel.

Langan ma wõideldes
 Saatuslega elumäel:
 Siis saan rahu kalmu sees,
 Puhkamist mu wäsin'd käel.

Suure Jaanis, 7. XII. 97.

28.

Siis mind tasa, tasa laske! . . .

Tõpeb aeg ja tuleb tund
 Mil mind hauda kantakse,
 Mil mind wägew aja-sund
 Kannab igawdusele:

Siis mind tafa, tafa laske
Wilu muldse fängisje!
Peitke kurbtus, ärge nutke
Pisaraid mu hauale.

Tzie pisarad ja kurbtus,
Äge kirstu liigutus
Ohutawad tuld, mis suikus,
Kui mind ingel uinutas.

Jälle wõiwad leegid lüüa
Tardund rinnas mäsfama,
Wõiwad hauast üles tõusta,
Wõiwad kõiki kohuta.

Sest mind laske tafa hauda,
Ärge nutke lapsena,
Siis mu tunde-leef jääb põue —
Tafa, tafa suikuma . . .

Wiljandis, 21. I. 98.

29.

Sündimise päewaks õele.

(Anna'le.)

S i nüüd ole lillefid,	Gla usus, lootuses,
Mis wõiks kimbuks kõita,	Puhtust pea pühaks;
Sest siis saadan soowisid	Siht Sul seisku silma ees —
Armud, lahkest wõita.	Et kõik forda lähaks.

Kõik, mis ilmas ilusat,	Siis Su jõud ei raugene
Häädust, heldust leida,	Siis on õnne, õde,
Woorust, auusust kõrgemat	Siis on Jsa taewane,
Jkka wõta hoida.	Glutee Sul tõde.

Wiljandis, 24. I. 1898.

Aimdus.

Salalised kandli feeled
 Heljuwad mu südames,
 Nagu kewadised hääled
 Sumisewad orgudes.

Seft ma aiman — et on kewad'
 Mulle juba ligidal. . .
 Närtsimata lilled õitswad
 Orus, mäe pääl ülewal. —

Suure Jaanis, 13. II. 98.

Weel ikka!

Weel ikka wanad tunde tujud
 Mu rinda mäsjul tõstavad,
 Ja meelitajad eba-fujud
 Mind kaugusesse kutsuwad.

Weel ikka saatus karmi käega
 Mu pühad püüded purustab!
 Ja marutuul nii hirmsa wäega
 Mu elumerel mühistab!

Oh kavaa see kõik nõnda kestab!
 Oh kinas jõuab rahu rand?!
 Wiist siis — kui elu küünal kustub,
 Kui kõik ma olen unustand! —

22. II. 98.

Miks sõitled ?

Miks sõitled mind, mu sõbrake,
Et lusti põlgan ma ?
Et wõtan lusti pidule
Ma selga pöörata ?

Ah sõbrake, ei aega mul
Siin pole lõbule,
Sest elu juba koidikul
Mind hüüdnud ülesse.

Kas sõjamees, kes lahingis
Saan'd haawu, walusaid,
Wõib hõijata et lõbudus
Wiib walu sedamaid ?

Ei, sõber, see on wõimata —
Tal haigemajas koht !
Tal waike rahu üksinda
On paranduse roht.

27. III. 98.

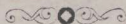

Wõitle ise mehifelt.

A ra ihka saatufelt	Las' ta puistab andisi
Õnne, ilutsusi,	Laisklejatel palju,
Wõitle ise mehifelt,	Sina aga wägisi
Wõida tarwituji.	Ole kindel kalju.

Siis sa oled õnnelik
Ise omast waewast,
Süda lahke, rahulik —
Leib ei tule taewast.

27. III. 98.

Kewadised unenäod.

I.

Ma teigin afna lahti.... Kuu walgusega segatud pimedus
 Mind ihaldusega meelitab, kuid ihaldada ei wõi!...
 Sää! on segane warjude ilm, sää! on ööfine õrn jahedus,
 Aga siin — siin on mul lämmastaw.... Salajalt libistades
 Wajub wari pimedusesse, ta järele ruttab teine,
 Et ühes uppuda ja kofku sulada waikusesse
 Sellesse warjude ilma minna ja armastusest mõteldes
 Unistamine — magusust juua õntsas pool-unes!
 Sää! warjud kujukwad unesid.... Kõrgelt kuu hiilgades
 Hõbedase joonedega tungib ofshadest läbi, walgust tuues,
 Ja tasaselt sahistab lehtedes, ofjade loorilist katet
 Mahe tuuleke, uinutawalt õõtsudes üle aasade;
 Ära minna, ära tõttata sinna! Waigistust otsima
 Laenetawale ihaldusele, ilmatahtmata unustuses,
 Ihaldada öö waikusel, ihaldada kuni joowastuseni,
 Ja kuulata, kuidas pöösastes laulawad ööpikud!
 Sää! hingab ümber-ringi kõik ilm-lahutamata himuga,
 Sää! räägiwad armastusest häbelikud, õrnad öied
 Kui karastaw on öö!.. Ma olen täidetud põletawa wõimusega!..
 Sinna! sinna! — selle' ilma kutsuwad mind ihaldused....

II.

Nõiduslik öö! kuu walguse jooned
 Väikiwates kastetiskades rohi
 Ma näen pärjades muruneid
 Meelitaw sõistamine sõnad
 Pimedusest tuleb laul kuuldawale,
 Kutsuw ööpiku laul
 Oh öö joowastab, oh öö on nii ilus!
 Oh kus oled Sa muruneiuke?!

III.

Selles hõbedases ilmas
 Koguvad unenäod hulgana . . .
 Ma olen ükşi saladuslikes aias . . .
 Keegi pole minuga.
 Kinnas laenetab ootamine,
 Ja kutsub ihaldus:
 Et meelitaw suuandmine
 Puudutaks mu huuled.
 Et jüa mu meelitamiseks
 Sa tuleks, mu sõbranna
 Siis muinasjutuliseks unenäoks
 See tuleks kõik mull' ette.
 Wari wilkus kauguses —
 Mu mõttekujutuse warjupilt . . .
 Ma sojistan, sojistan wäsimuses,
 Rõõmus, õnneline teretus. . . . —
 Kuid hõbedases hiilguses
 Seesama waitus, rahu
 Ma olen ükşi warjuandjas aias —
 Keegi pole minuga.

IV.

Nagu wastufajad ilusa kõlaga kauguses
 Kõik see õõ läbi helisefid salaja
 Minu luulelikes mõtte-kujutuses:
 Sojistamise juttude õrnad sõnad.
 Ma panin neid tähele ja uskuin uimastelt —
 Et see õnn on ilmsi nähtuses . . .
 Wahest wilkus õnn nii ootmatalt
 Mu filmipimestawas walguses . . .
 Kõik õitses uimastawalt lehates,
 Magusais armastuse sõnades õitses! . . .
 Kõik see õõ panin ma ihaldades tähele
 Seda wahetawat nõiduslikku und,
 Ja keegi mu ümber ei seganud.
 Püha kartusega, saladusliht rahu.

1898.

(Wabalt ainemel.)

Wanapoisi mõte.

Tahad tähtsaid töösid teha,
Rahulisi päivi näha,
Siis sull', wennas, ütlen ma:
Ela ilma naeseta! —

Rõik mis kõrge, kaunis, ilus
Närtsib abielu wilus,
Elu täis on fiisa, käre —
Põlga iga piiga ära!

1898.

Suurel Reedel.

Päew katab palet, ilm on pime,
Maa wäriseb, kui ägades!
Oh waata — surmud tõuswad! ... Sme —
Teff templis lõhki käriseb

Näe! kõrges risti sambas rippub
Maailma Onnistegija
Nii teotawat surma kannab,
Kui oleks kurjategija!

Ta pää on langend rinna pääle,
Werd woolab alla ojana,
Weel tõstab wiimast korda hääle
Ja hüüab: „See on lõpetud!“

Jah, lõpetud Su piin ja walu,
Su raske, teotaw kannatus,
Mis saatis meile uue elu,
Sääl igaweseliisamaa! —

Oh Jeesufe, mis võime anda
See eest Sul tänu palgakssa?
Sull' kõik maailma vara fanda —
Ka see veel oleks tühine!

Sest terve ilma fuld ja vara
Si taju Sinu rasket tööd,
Kui andsid mei' eest elu ära
Ja kaotasid furma ööd.

Sul ainult meelehääks anda
Me võime nõdrad südamed,
Ja Sinu truiks mõrsjaks jääda
Nii elus, furmas, igaweit! —

3. IY. 98 si.

37.

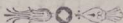
Ülestõusmise pühak.

Taewast alla lendab ingel,
Särab nagu wälgu fiir,
Nagu päikse tõuju algel
Helelt helgib taewa wiir

Ja kui jalg tal maasse puutub —
Tumelt põrab ilma pind . . .
Wääramata wael kõik muutub,
Uwab ennast kalju rind.

Waata hing, kes astub wälja
Hauast wõidulipuga:
See on Surmaärawõitja,
Meie Omnistegija! —

5. IY. 98.

Ära püüa!

Sinu filmad imelijed,
 Salalise läikega,
 Särawad kui nõidumised
 Minu hinges lõpmata.
 Ainus fõrd, kuid sügawaste
 Waatafin Su silmisse,
 Aga oh! kui wägewaste
 Sütitawad südame!

Nüüd ma alatasa ihkan
 Sinu filmi waadata,
 Aga — jüisgi ma Sind wihkan,
 Mis ma pean tegema?

Palun: mine, mine ära,
 Mine minust kaugele,
 Et Su nõiduw silma sära
 Jätaks rahu südame.

Minu hing on wabaks loodud,
 Wabaks nagu tormaw tuul,
 Mis saab talle ette toodud
 Sest ei tohi laulda weel.

Ära püüa waba meesta
 Wangitseda nõiamäel,
 Mine minu filmi eesta,
 Seda palun kahel käel!

15. IY. 98.

Ära arwa.

Sina ütled, et ma olla
 Tuim ja ilma tundeta!
 Osalt tõsi, osalt wale —
 Nagu sulle ütlen ma:

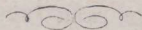
Minu põues peitub meri,
Salaline woode wald,
Mille põhjas hoomab meri,
Särab fristall, pärli, fuld ..

Kas ja pole merel käinud
Enne tormi algamist,
Kus kõik waikeks, furnuks jäänud,
Nagu peidaks salgamist.

Pea aga — wirwendades
Tuule hoog lööb üle wee,
Wähe weel ja — mürisedes
Laene purskab taewani. —

Ära arwa, et on meri
Ikka nõnda wagune,
Seda enne tormi algust
Näitab ta ju filmale!

21. IV. 98.

40.

Sääl ihkan! : . .

us mürisedes maru mühab,
Kus mets ja meri kohiseb,
Ja laene wastu kallast kohab,
Wahht kobreutades kihiseb:
Sääl ihkan kurwal tunnil seista
Ja kaua tummalt unista, —
Sest kõik see looduj' mäsju-müha
Keeb nagu minu rinnassa. —

28. IV. 98.

41.

Üles!

Miks kurvastuse fares süles
Sa tahad nutta, leinata?
Oh tõsta pääd ja waata üles
Aeg weel saab palju pakkuma,
Jah, enam weel, kui kaotasid.
Seist üles, tulewiku poole
Sa tõsta murest murtud pääd,
Kõik anna helde Looja hoole,
Ta soowib sulle ifka hääd.

30. IV. 98.

42.

Sa kadusid!

Sa kadusid mu filmist ära
Nii nagu langew tähefe,
Kuid aga Sinu filme jära
On jäänud minu südame'.
Säääl awanenud sellel algel
Üks imeilus muinasilm,
Ma rändan ifka sellel walgel,
Weel mulle kadund tähe film.

30. IV. 98.

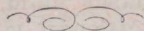
43.

Tööse!

Kas sa tahad mure süles
Surmani wa'st uinuda?
Tõsta korraks filmad üles,
Hakka meeli märkama.

Waata, igal pool ju ümber
Wärsked jõud on tegewad —
Tööle päikse tõuju algel,
Küll siis õnned ilusad!

11. v. 98.

44.

Mere pääl.

Nagu linnu tiivul lendab
Walgel purjel laewake,
Tuul ta purjed pingul tõmbab
Nii kui lootus jõdame.

Mahel tuulel tõusnud laene
Hellalt hõljub laewakest,
Nii kui armastaja naene
Rüppes hääjub õrnakest.

Ja ma istun laewa serwal,
Mõttes waatan laendesse —
Nagu ihkaks sügawamal'
Woode rüppe puhkele.

Uga tõstan silmad üles,
Waatan kaugel' rannale:
Tuhad mõttet tõuswad üles —
Süda tufjub uuesti.

Weel mul ilmas palju teha,
Palju tungi, wõidelda
Enne, kui mu wäfind feha
Rahuga saab uinuma.

14. V. 98.

45.

Kus pole mõistust, mõtlemist
Ja külma järel' kaalumist:
Sääl tööd kõik segi plaanita —
Mis saab säält wälja tulema?

46.

Olgu elu halb ja fare
Teedel tafistuste ware,
Siisgi mõitle, looda ja:
Kõik weel pole asjata.

47.

Kiidetakse: kullane!
Aga waata — nullane.

1898.

48.

Neiu!

Sa waatad mind nii igal ajal,
Kui trehwad kokku minuga
Wast armad, et lord elurajal
Ma rändama saan Sinuga?...

Kui nii, siis jäta tühjad mõtted —
Ei Sinu pilk mind sütita!
Ja tea, et minu ettemõtted
Ei luba jampsi armuga. —

Mul eesmärk kaugel, mõita palju
Ja tafistusi täis on tee;
Mu jalge al weel pole kalju
Waid sõidan üle mätsul wee! —

6. V. 98.

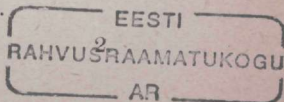
49.

Müristamise ajal.

Ränk pikkse pilw on taewa õues,
Wihm woolab alla ojana
Ja pimedamas pilwe põues
Käib kõue walge walguga.

Glumerel, I. a. Anton Suurfass.

— 33 —

Kui wägewaste pifne pörab,
Wtaajalge allgi wäriſeb;
Wälf wälgu järele nüüd ſärab,
Maailm juſt tules ſäriſeb.

Puu ofſjad laſkwad longus alla
Kui kumardaks nad wägewuſt
Mis warju = ilmaſt laſtud wälla,
Nüüd näitab hirmuſt tugewuſt. —
Ma iſtun akna al ja waatan
Siit wälgu tule laendesſe,
Ja otſata, oh kuis ma ihkan —
Et ſaakſin pilwe piirile.

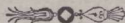
Säält tahakſin ma wälgu tuel
Al-ilmas kurjuſt häwita,
Ja kõrwu lukuſtawal kõuel
Kõit õelufuſt ſaata minema.
Ma tahakſin ka o m a k a ſ u
Ja a h n u ſt metsa peleta,
Ei halbtuſele annaks aſu,
Tad wõtaks tules ſeleta.

Kus näekſin maa pääl ülekoht
Ja wäetimate rõhumifit:
Säält külwaks lauja tulerahet,
Et põrmu langeks piin ja riſt. . . .
Kuid, pilwe kaob kanguſeſſe,
Weel eemalt kumab wälgu wiir
Ja aeglaſelt mu ſüdamesſe
Siis tõuſeb armatuſe kiir.

Mu jõud on tühine ja nõder,
Wa'ſt jalgi wäardus õigel teel, —
Kuis wõin ſiis ſoomida nii, wilets. . . .
Muid häwitada minu meel! —

Ma tõſtan ſilmad taewa poole,
Mis lahkeluſt ſinab kõrguſeſt.
Oh Iſa, ſinu armu hoole
Kõit arm ja hirm jääb igaweſt!

1. Vl. 98.

Wilets !

"Wiletsjal on wisa hing," Wilets juba lapsena
 Ütleb wanafõna; Algas eluwõitlust,
 "Hädas karastatud rind Range sõjamehena
 Jafuks lisan mina. Omandas ta waprust.

Wiletsjal rind rauane, Wiletsjal jah wisa hing,
 Mida waew ei murra, Ei ta naljalt lange.
 Olgu wõitlus higine — Hädas karastatud rind :
 Ei ta taha furra ! Sest on wilets kange.

2. VI. 98.

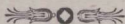
Hoiatus.

Hena neiu, miks Sul särab
 Tulesäde filmades ?
 Waata ette — muidu kaswab
 Sellest leef mu südames !

Tuli pole mänuqasi,
 Ja weel neiu filmades,
 Seda kustuta ei wesi,
 Ei ta sumpu iganes.

Sest Sind noomin neiuksene :
 Ära mängi tulega ! —
 Süütad mind, siis kelmiksene —
 Pead mu wangi langema !

5. VI. 98.

E l u m e r e l.

Mul rinnaš lootuši weel palju
 Ja julguš lippu lehwitab,
 Nii šoidan julgelt, kuigi kalju
 Mu laewa lõhku ähwardab.

Lašš waritseda šala-kalju
 Mu laewa läikwa laene al,
 Ja olgu torm kui tahte walju,
 Kuid julgust, lootust šiisgi mul.

Ma näen ju tõe tuletorni,
 Kust šärab wägew walguš eel,
 Šäält poolt ei kääna ial šilmi,
 Šešt tõe kompaš on mu teel.

Kui šoidan nii, miš wõib šiis paha
 Mull' šala-kalju šünnita? —
 Rand kaugele jäi minušt maha,
 Uuš rand šaab jälle tulema.

6. VI.98.

„T u l e!“

Tule, tund on juba fäeš,
 „Tule, aeg on otšaš;
 „Tule torkumata nüüd,
 „Šinga minu hõlmaš!“

Nõnda kuulen fajamaš
 Muru allta hääle
 Ja mu põueš šiigawaaš
 Koštab selle pääle. —

14. VI. 98.

Jah, edasi!

Weel pole saatus põue põhjast
 Mu wiimist lootust riisunud,
 Weel pole lootus luhta läinud
 Ehk pijarail küll kastetud.

Weel jääb mu põue sügawuses
 Lai tundemeri möönama
 Ja filmis, täies iluduses,
 Siht, eesmärk ifka otsata.

Jah, edasi, mu õnnemaale,
 Kus õrnad õhud hõljuwad
 Ja weel ford wäsjind rändajale
 Nii magust rahu pakuwad.

Rööstis, 8. VI. 98.

Tahan woidelda ja wõita.

Jäägu minuist lust ja fergus,
 Rõõmu pidud lõbusad,
 Saagu otša arm ja heldus
 Mis wast teised pakuwad.

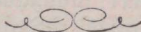
Kadugu mu lapsik plaanid
 Mida luidus uinuw waim,
 Lõpku wangitsewad tunnid —
 Rõhklew, fõhklew, arglik aim . . .

Ules nüüd! ju päew on algand,
 Otsas lapsik uinu-öö,
 Rohus, siht ja eesmärk selgind —
 Tuleb wapram mehetöö.

Tõde mõtan rinna kilbiks,
Ausuust, woorust mõõgakssa,
Julgust säen lipukirjaks
Ja nii tahan mõidelta :

Tahan mõidelta ja mõita,
Kas mõi elu ohwriks lä'äb ;
Tahan ikka julgest sõita —
Mõit mu kätte wiimaks jääb !

15. IV. 98.

56.

Ära usu neiukefi.

Tundmused mis neiu põues
Täna kaunist' oitsewad,
Üle öö ju ferges keerus
Hoopis teiseks lähwad n'ad.

Imelik on neiu süda,
Muutlik nagu Jürifuu,
Sest nii palju riidu, sõda
Sünnitab ta roosi-suu.

Ära usu neiukefi
Jalgi nii fergeste !
Pigineme pikkamefi, . .
Siis wa'est saame fihile.

Rõstis, 15. vl. 98.

57.

Eesti põllumees.

Eesti põllumees on hoolas,
Haritud ja jõukas mees,
Ettewõttes tark ja wahwas,
Kindel nagu kalju wees. —

„Wara tööle, hilja woodi!“
Eestimehe tööde siht;
Nõnda rikkus kätte jaadi,
Nõnda elu julge, liht.

18. IV. 98.

58.

Uhkelt raugen ma!

Kadedate kiusu feeled
Oh, kuis laimavad nad mind!
Märgilauaks neil' mu rind
Kuhu lastavad kiusu-nooled. —

Kiusaku mind ilm ja elu,
Määrigu mind fade laim,
Lõpku ära arm ja ilu,
Olgu noorus' kuu ka wilu,
Mürisegu torm.

Aga siisgi julgelt tahan
Wõidelta ja wõita;
Tafistused puruks lõhun,
Waenlast jalge alla rõhun,
Halbtust hauda heita.

Juhtub aga, et ma wõidul
Pean kaotama —
Langema pean werewoolul,
Suren sügawamal haawul:
Uhkelt raugen ma! —

26. VI. 98.

Ilus preisi.

Et oled ilus preilikene,
 Ei seda taha salata:
 Sääal juures aga narrikene,
 Eht alp ja edem ühes ka.

Ei aita siis kõik õrnem; ilu,
 Ei hellalt kõlawa hääleke,
 Kui mooruseta on Su elu,
 Kui tühjaks pead Sa puhtuse.

Sest ilu ilma puhtuseta
 On mädamuna sarnane:
 Kui kobjatab — oi wennikene!
 Siis kukub kohe purule.

29. VI. 98.

Puna põsiline.

Ma tean, Sa oled tark ja auus,
 Sa oled hää ja waga,
 Kõik sellega ma olen nõuus,
 Kuid ühte — laidan aga:
 Miks ligimise üle Sa
 Teed otjust fergelmeel,
 Ja tihti — nagu märkand ma —
 Ka räägid laimu-keel?
 Kui mõiksid seda kaota',
 Sest weast saaksid lahti,
 Siis tahaksin ma otjata
 Su puna põski wahti.

29. VI. 98.

61.

Kad ütlewad.

Nad ütlewad, et minu põues
Ei ole armastusel maad,
Sääl olla nagu talwel õues
Lund, külma, sätendamawat jääd —
Kui räägite nii, sõbrakesed,
Siis arm teil alles tundmata:
Eks armu imewägemused
Wõi lumehanged sulata.

30. VI. 98.

62.

Sest ära sõitke!

Mind saatus pole hellitand,
Ei õnne päiwi toonud,
Waid mühaw torm on hällitand
Ja raskeid päiwi loonud.

Sest ära sõitke, sõbrake,
Et mul nii farmid toonid,
Et on mu rind nii rauane,
Ja kõnes kalgid joonid. —

25. VII. 98.

63.

Ei me' kao igawest!

Ah, kõik waheldades kaob,
Kaugeb, närtsib surmale,
Põrmu põue maha waob,
Tõuseb süisgi uueste.
Minus trööst süin ilma elus:

Si me' kao igawest!
Idu tärkab hana wilus —
Kui ka ainult kaswudeft.

25. VII. 98.

64.

Töomees.

Töomees rõõmus, lustiline,
Terwe nagu kala wees,
Waim nii wärskke, roosiline,
Elab rahu, rõõmu sees.

Kuigi raske töö wa'st rõhub,
Higi woolab ojana,
Kui ta riideid ihu lõhub
Si wast fellest hooli ta.

Tema südant täidab lootus:
Pühapäew toob puhkamist!
Ja kui magus on see ootus,
Kui ka wahel raske rist.

Nõnda raskused kõik wõidab,
Päewawaewa peletab,
Töö ta sooned jõunga täidab,
Terwis palgel punetab.

29 VII. 98.

65.

„Warsti põrmu sees neid näed!“

Kui mul tuleb meelde aega —
Mil siin muljus orja-öö,
Raske, aga kasuteta,
Moisa põllul sunnitöö;

Kuidas piitsa piinatusel,
Kaske kipi waljusel,
Kibe'l nälja näpistusel,
Kurja kubja löögidel.

Pidi seitsejada aastat
Gestirahwas orjama,
Pidi kandma rüütli koormat,
Kandma risti rahuga.

Siis mul veri kuumab soondes,
Woolab tulejõena,
Uhwartawais wälgu joondes
Silmad lööwad leekima.

Kättemaksu himu tõuseb
Hinges üles leekiwalt,
Käsi rusikaske kujuk —
Tasuks wõlga ilusalt; . . .

Aga siis ma kuulen pöues
Tasast noomiwata häält:
„Mina kättemaksja olen,
„Weereta kõik enda päält!

„Eks ja näe, ma olen juba
Tõstnud tasuwalta käe:
„Uhfustawat kõrki liha —
„Warsti põrmu sees ja näed! . . .

30. VII. 98.

66.

Tahaks olla põllumees.

Tahaks olla põllumees,
Kel nii kindel alus;
Teeb tööd wabas looduses,
Omas lahkes talus.

Ei tad piina igatsus,
Ega waewa süda,
Too ei miski wangitjus
Tuska ega häda.

Ikka rõõmus, lustilik
Nagu waba lindu,
Puuduseta, õnnelik, —
Rahus paisub rinda.

Tahaks olla põllumees.
Waitist rahu maitsta :
Wirkuses ja raskuses
Jõudu, wara faitsta.

30. VII. 98.

67.

Südameta.

Südameta oled Sa,
Seda selgest märkan ma.
Kuis läks süda kaduma,
Neiukene, wasta Sa?

Ei Sa taha tunništa,
Tahad ainult otsida ;
Olgu, otši hoolega, —
Leiad oma — wõta ta.

Uga hoiä selle eest:
Ära otši minu käest!
Neiukene, tea Sa :
Mina pole riisuja! —

Ei Sa kuule hoiatust,
Minult südant otsimast,
Näen et kindlas usuwäes
Arwad, süda minu käes! . . .

11. VIII. 98.

Jah, jälle kadund suwi!

Tuul mühijeb ja kohab Jah, jälle kadund suwi,
 Ju Gesti murmedel, Kõik sureb sügisel,
 Ja lehti puudest puistab Waob murupinda, tali
 Mis kaswid kõrgusel. Siis matab walgusel. —

Ja läbi suwe ilu Kuid kewade, ta tuleb
 Käib nagu leina hüüd; Kord jälle uuesti, —
 Kõik närtšib, õhk nii wilu, Kõik surma unest ärkab
 Neil surma tund on nüüd! Ja tärkab õrnasti.

24. VIII. 98.

Uinu!

Uinu, uinu, öö on waiw, Uinu Sa, weel katab öö
 Kuu maailma fuldab, Behmel tiival ilma;
 Tähtesära nõidlik läif Unugu kõik waew ja töö
 Unerahu kaldab. Ontja une hõlma.

Uinu magust rahu-und,
 Hellas menäodes,
 Taewa inglid kaitswad Sind
 Tiinu lehwitades.

30. VIII. 98.

Arka!

Arka tõuseb fuldne päife
 Taewa serwalt iluga,
 Tema sätendaja läife
 Paneb elu ärkama.

Arka ka mu kallifene,
Säraw jilm nüüd lahti tee,
Waat', kuis päitse kiirefene
Kullaks muudab kastevee.

Kuuldawaks saab tafa sumin —
Looduses on palwetund;
Läbi südame käib wärin,
Ka mind tabab püha sund.

Põlwili ma langen maha,
Palwes panen kofku käed:
Jsa, Talle kaitstjaks saada
Gluteedel' ingli wäed! —

31. VIII. 98.

71.

Selgeste ma jeda tean,
Et ka mina üksford pean
Linuma maa põues;
Aga rõõmsamalt ma sääl'
Tõusen siis, kui Looja häääl
Hüüab: „Arka üles!“

3. IX. 98.

(Saksa keelest).

72.

Kus?

Kus saab minu wäfind rinnal
Wiimne-paif kord olema?
Palmide al lõune pinnal?
Kaskede al kodusja?

Kas mind kõrbe liiw ehk katab
Wöeral maadel jäljeta?
Wõi ehk sõbra käsi matab
Kodu mulda hingama?

Üks ta kõik! mu üle ikka
Sini taewa siin kui sääl,
Tähed surmu küünaltena
Paištivad minu kalmu pääl.

25. ix. 98.

(Heine järel).

73.

Imejale, elu siise astudes,
Nuttet kirju ilmasse ja tuled,
Kus kõik rõõmsal näol sind teretab!
Ela, et: kui suremas ja o'ed —
Sõbrad nutvad ja sa rõõmustad! —

30. IX. 98.

(Sievers'i järel.)

74.

Su templis.

Su templis, Issand, viibides,
Siis leian magust rahu,
Kui waljus elunditluses
Mul rauges wiimne rammu.

Sääl tunnen ma su armundud,
Su kindlat korda, seadmist . . .
Ja jälle paisuneb mu jõud,
Läen läbi elutormist.

Wiljandis, 11. X. 98.

75.

Juba tasi ukse ees.

Tõpp'nud soojad, armsad päewad,
Näertsind lilled, raagus puud.
Kätte jõudwad külmad ajad,
Lume rohked talwekuud.

Lühikesed, sumed päewad,
Pikad, pikad pimed ööd! —
Raunid kohad furmaks jääwad;
Surm teeb nobedaste tööd. —

Ja ma tunnen, et mu põues
Nagu miskit hangumas ...
Wist seepärast, et nüüd õues —
Surwi hinge waakumas.

Wiljandis, 14. X. 98.

76.

Sügisel ma tahaks surra.

Sügisel ma tahaks surra,
Kui kõik lilled närtšiwad,
Puus ja pöösas haljad lehed
Kullakarwa kollakad.

Siis on lühikesed päewad,
Sajulised pikad ööd,
Tuuled leinalaulu lööwad,
Müüdul, murmel lõpnud tööd. —

Kui on miljonitel' tulnud
Looduses suur surmatund:
Siis, jah siis ma tahaks surra,
Algada ka pikka und! — —

14. X 98.

77.

Wiltu wajund majawärk.

Wiltu wajund majawärt
On ilm... täis kitsaid käiksid;
Kui sirgelt tahad käia sees —
Siis taod pääga talasid.

Noh, fumarda, kui fitsas käif
Ja lagi wajund madalaks.
Ei! parem puruks pekšan pää,
Kui firget selga painutaks!

Suure Jaanis, 7. XI. 98

(Petõfi järele.)

78.

Ekstiteest — õigeteese.

♦♦
Dõ on pime, täht ei wilgu,
Walgustust ei saada tuu;
Üht'gi tulukest ei pilgu...
Ükji olen... õnnetu!

On weel käes mul õige rada
Wõi ehk tallan ekstiteed? — —
Kuristik wist ees!... Oh häda!
Kohisewad kose weed.

Sügawus teeb lahti furgu,
Tunnen pimes aimades...
Surm mu ümber kujuk wõrgu,
Süda waitib hirmudes.

Tahaksin küll seisma jääda,
Tõukesundi takista,
Aga, kust wõin abi saada?
Ükji olen... õnnetu!

Üsna jalge ees on mühin,
Tuulekeerd mind wapustab —
Üle ihu jookseb wärin,
Jääkülmi liikmeid kangestab.

Magu põrgu põhjast tõuswad
Mürinaga maruhood,
Sügawuse pües laskwad
Wihasemad wetewood.

Isa taewas: aita, aita!
Muud ei mõista sõnada...
Aga, sa ei wõi mind päästa —
Elasin ju sinuta!

Armasin; et tarkus, teadus
vitab küll ka Loojata . . .
Jah, nüüd igavene seadus
Tuleb rängalt nuhtlema.

Jsa, kui ja wõid weel anda
Andeks mull' — siis awita! —
Nüüd ma tunnen, et ei randa
Jõua ferge paadiga.

II.

Jme, — jalg mul leiab tuge,
Käsi sambast finni peab.
Taewa serwal koidu läige
Hiilgwast kullast jooni weab.

Juba saadab püha päike
Walgust üle ilmamaa.
Kuristik mu ees . . . kui äike
Kostab tema põuest. —

Surma oru kaldalt pööran
Wärisedes tagasi . . .
Leian õiget teed ja langen
Waises palwes põlwili:

Wägew Jsa, nüüd ei taha
Jalgi s'ust lahkuda!
Jätan kurja ilma maha,
Kõik ta auu ja iluga.

Jseennast ärasalgan,
Patud risti naelutan;
Ilma rõõmu, lusti põlgan,
Liha tahtmist paelutan.

16. XI. 98.

Anna andeks!

Laewa Jsa, anna andeks
 Kõigile mu waenlastel'!
 Ara muuda neile wandeks
 Nende teod, jääb ülehel!

Anna andeks kõik, mis nemad
 Pikkades m'ust ütlevad,
 Kõik, mis mõttel, meelel teevad,
 Nad on nõbrad, rumalad!

Lase paista armupäike
 Nendelegi lõpmata;
 Jäägu karistuse äike —
 Helde Jsa oled ja!

Kõik on sinu, Looja lapsed,
 Olgu juur ehk väike ka,
 On ju kõik su näolised . . .
 Waata armus — halasta! —

Wiljandis, 17. XI. 98.

Raugeja laewnik.

Kui kõik on otsas, kõik on kadund,
 Mis aitab elu enam siis?! —
 Torm on mu laewa hukka saatnud . . .
 Tuul hulwab... see on wiime wiis! —
 Ots käes! . . . Hääd ööd! maailm ja elu,
 Hääd ööd! . . . ma tahan uinuda.
 Mul armas sügawuse wilu,
 Kus wainne, maha rahusja.
 Sääb woin ma, rahul ilma karest,
 Und nähes õntsalt uinuda, —
 Ja mõni sügaw laene wahest
 Sääb üksi mängib minuga! —

Paides, 21. XI. 98.

Uks kõik!

Uks kõik! fui tahad nõnda:
Siis põlga, wihka mind!
Ka seda jõuan kanda,
Ei lõhke weel mu rind.

Mu põue põhja tuiskab
Nii paksult külma lund —
Surud rahu... õrnus puhkab
Ja kewadist näen und! —

1. VII. 98.

U n e s.

Ah, mu südames nii paha,
Pää on raske, ümber käib,
Enam midagi ei taha —
Wimne ots wist ligi näib.

Rahwatanult lameti sängis,
Kondid nagu tina täis.
Waene waim, kes oled wangis:
Kannatuje mõõt on täis!

Tuppa astub surma ingel,
Tumed tiivad säravad;
Waike tõsidus ta palgel,
Murus filmad koledad.

Astub ligi — ja mu üle
Kumardades suutleb mind:
"Siin ju elu otsas, tule!"
Süda waike, tardub rind.

Tunnen, kuidas külmasi kehast
Nagu miskit jaguneb,
Ülespoole lendab fergest . . .
Jme! — kuis kõik muutuneb. —
— — — — —

19. XII. 98.

83.

Üksikud mõtted.

— Mehele ei sünni argtus,
Mehele ei kõlba kahtlus:
Mees peab julge olema,
Mitte mängma eluga.

— Kui ei tunne asja olu,
Toimetus ei too siis tulu.

— Hoolas asjaajamine,
Mõistlik arupidamine —
Olgu nooremalt ehk hilja,
Kannab ikka kaunist wilja.

— Wana tutt'wus, tea wennas,
Alati on kõrges hinnas,
Kannab wahel jarnast kasu
Mida jada uut ei tasu.

— Ei mehijust wõi maha matta,
Ei jõudu kõiel kütkenta,
Ei auujust walemantlil katta,
Ei tõde jalalt tõugata.

— Üra ihka sooja süle,
Üra nopi õiesid,
Mägedest ja orgest üle
Käigu wapra mehe teed.

— Tööd ja tõde nõua taga,
Mõttes, sõnas ole waga,
Siis su elu lahke, hea,
Digel õlal seisab pea.

— Pätt on meie elul' wändeks,
Ülekohus fi ormajaks,
Walskus wiimaks raskeks kandeks,
Kurjus hinge furnajaks.

— Mõndagi näed lamba willas —
Elab aga hunte killas.

— Kui puudub julgus, mehemeel,
Hää termis, ettemõte weel —
Siis palju takistusi ees,
Sa astud nagu udu sees.

— Elukäik on laisale
Ofaline, waewane;
Aga ta on wirgale
Lahke, lõbus, roosine.

— Kui wiletsus küll wintsutab
Ja mure waimu wäsitab,
Weel ära roidu: julgesti
Sa tungi elus edasi.

— On pää sul udus, segane,
Ei wiletsus siis tagane;
On aga kindel, selge pää,
Siis elukäik ka lahke hää.

— Kus kaob auusus, meeletõrgus,
Kus usk ja moorus lõpewad,
Sääl toored mõimud tõusewad —
Sääl inime' sa lausa põrgus.

Walgas, 1889.

84.

Muel aastal.

Aasta auujärje pääl istub
Noor jumekas walitseju
Ja wana film tumedalt kustub
Kaob troonilta warjuna

* * *

Me' rõõmsad, et aastu uus algand
 Nii lõbusas tundes on rind.
 Mul palwela süda on paisund:
 Mu Jsa, ma tänan nüüd sind,
 Et jälle meid edasi kannud
 Üks aasta su hoolet ja nõuul,
 Uut aastat weel näha meil' annud
 Et õnnes wõib hõijata huul.
 Oh jää ka me juurde seks aastaks
 Ja seniks — kui elame weel,
 Oh ole meil' wägewaks kaitstjaks,
 Ja juhiks meil tumedal teel! —

Wiljandis, 1. I. 1899.

85.

Kui armastad ja sojas süles
 Ja unekaisus wiibida,
 Siis, kui sa wiimaks ärkad üles —
 End tunned õrn ja jõuetu.

86.

Su oma kindel tahtmine
 Ja õige asjatundmine:
 Wõib elu teha lahkeks, heaks,
 Kõik päewad aina pärli-reaks.

87.

Ära jookse tuule järgi,
 Ära püüa hääle kaja;
 Punu kindlameele pärgi
 Meid on sulle enam waja!

1899.

Juba aiman! . . .

Mis mu põues sala tuikab,
 Ihkab, kurdab, ilutseb,
 Mahedaste rinda täidab,
 Mõtteid, meeli wangitseb?

Miks ei tule uni silma
 Mulle, kui kõik uinuvad? —
 Ontsuje ja ilu-ilma
 Tunded waimu kannawad . . .

Juba aiman — finisilmad,
 Kes kord tabasivad mind,
 Sügawalt mu meelde jäiwad —
 Armastus — sest paisub rind! . . .

Vätimaal Nauksenis, 28. II. 99.

„Raha wähe!“

Küll on paha — raha wähe!
 Kuulen kõiki kaebawat;
 „Telliksin ka ajalehe —
 „Aga seks ei kopifal!“

Mulle aga näitab kaebtus
 Ime weider olema,
 „Raha aeg“ ja „raha napus“
 Pikkamiseks kõlama.

Kui on pungas katku idu,
 Tuul ta soppis kõhistab:
 Miks siis kõrts ja joomapidu !
 Mina kotist kulda saab?

Oleks rahwal raha wähe,
 Pahad ajad, rasked tööd:
 Ega ta siis kõrtsi lähe
 Jommitama päewad, ööd. —

Pärnuš, 12. III. 99.

Enne ja nüüd.

Enne.

Siis lõpuks joogem terwist isamaale!
 See wilets mees, kes põhjani ei jaks! —
 Ei tubli tegu palju waewa maksa.
 Ots kõik ju soowi oma maale õnne? —
 Kuid — oli kokkujoodud wiimne terwis,
 Waat, waprad faitsjad oliwad kõik kraawis!

Nüüd.

Lõpku fihwtijoogid, rahwa surujad!
 Nüüd põhjustame kõrge aatemalla
 Mis wabastab maad joomakombe wandest.
 Kui rahwas karsked aated omandab
 Ja sadatuhandatena end ühendab;
 Siis Gestis õnnepäike paistma jaab.

Pärnus, 30. III. 99.

(Soome keelest.)

Ülestõusmise püha hommikul.

Püha hommik! Päikse kiired
 Taewa serwal, ilusad,
 Nagu wälgulised wiired
 Pilwe rünkaid piirawad,
 Pühaline kohin liugleb
 Üle waike ilmamaa, . . .
 Sala wõimulijelt tärkab
 Iga taim ja idu ka.
 Läbi hommikuje õhu
 Kostab pühalt kella hääl:
 Ürka, ära enam uinu,
 Waata hauda, waata jääl. —

Ei sa leia püha keha
Enam furnulinadest:
Ta on tõusnud enne eha,
Pääsnud surma võimusest.

Surma võim on tühjaks saanud,
Põrgu väed on võidetud;
Taemas meile lahti tehtud,
Saatan finni föidetud.

Püha kodadesse tõttab
Rahvast jõena siit ja säält.
Rõõm ja õntsus rinda täidab. . .
Kuulda võidulaulu häält! —

Pärnus, 18. IV. 99.

92.

Kunas ?

H kui palju võõrast wainu
Weel mu rahwas asuneb:
Uma kasu, jonna, laimu
Tema põues peituneb? —

Kunas sellest wabaks saada
Jõuab iga Gestlane —
Wenna meelel üheneda,
Abiks üheteisel?

Kunas Gestlasel saab armjaks
Ülifaunis emakeel,
Et ei häbeneda pruugiks
Tema võõra rahwa eel?

Oh ma tahan, ihkan wäga
Sellel a'al weel elada!
Kuid ma fardan — enne seda
Uinun mina magama! —

Pärnus, 5. Y. 99.

Kuule, kallis Gesti poeg :
 Sarmis sul weel Saksja löeg!
 Kas sul pole sarmis jõudu,
 Et ei täida aja-nõudu ?
 Seda ma ei usu küll.
 Urwan, mis on weaks sul :
 Wanast kombest pead finni,
 Kuigi see sull' mängib pinni. —
 Uga nüüdne aeg meilt nõuab
 Et kõik tema woolul sõuab.

Wiljandis, 12. lv.

Nii tihti ütled.

Nii tihti ütled minule:
 Mul olla raudne süda,
 Mis ial ei löö lõkkele
 Kui trehwab armusjäre. —

Jah, õige! ütlen Sinule,
 Mu süda küll on raudne,
 Kuid, et ta furn'd on armule —
 See küll ei ole õige.

Ka raud lä'eb sulaks leegi käes,
 On nagu kulla laene,
 Nii leegitjewa armu wäes
 Ka sulab süda, waene.

Säädemeestel, 12. v. 99.

Kui poisikesee-ea fuldsed unenäod
 On mööda läinud märkmata kiiresti,
 Ja mure ajab otsa ette waod,

Meilt elu jõudu nõutaks rohkesti :
Siis seda tulisemaht olewiku wastu
Me süda tuksub iga löögiga.

Kurfis, 16. VI. 99.

96.

Inimene peab maailmas
Just kõik läbi tegema,
Iseenesest süin elus
Elunähtust koguma.
Siis ta õpib kindlalt seisma
Waljus elutormides,
Siguist, auusust fangelt kaitsma,
Kuigi surm just süla ees.

Rambjas, 18. VI. 99.

97.

Mõistlikust, otsekohesest laitusest
Me mõime palju rohkem õppida kui kiitusest,
See on kui sigitarõ wihmuse
Mis tuhat uut idu kutsub elule ;
See tegemuse jõudu rohkest' farastab,
Meid uude tegudele elustab.

Nõos, 19. VI. 99.

98.

Auuja, õige neiu süda
Ei end laje ialgi —
Armastama sundida.
Selle poole pöörab ta
Kes tad mõistab õieti
Oma külge tõmmata,
Kes nii selges puhtuses
Nagu kastepiisaksjed
Õõbedilme lille lehtes
Päikse paistel särawad.

Tartus, 20. VI. 99.

Iludusest, kallimeelsusest
 Siis alles mõistad täiest' lugupidada
 Kui tead, kui palju inetust ja õelust,
 Kui palju kibedust ja jäledamat kurjust
 Siin inimese sügu waewab, paneb wärisema. —

Paides, 2. XI. 99.

Kurb rändaja.

Miks mu süda on nii tühi,
 Naikne, kare rahu jääb?
 Miks mind rõõmu helk ei ehi?
 Miks nii kurwalt kõlab hääb?

Näib, kui oleks elu mulle
 Võõle pannud raudse wöö,
 Andnud reisi = kapi kätte,
 Käjus: olgu päew wõi öö!

Ja ma rändan, rändan kaua,
 Ümber ringi talwe ilm,
 Rändan, kuni leian hana, —
 Pikkamehi kustub film! . . .

Baltisfis, 10. VI 99.

Mängige mu surma woodil. . .

Mängige mu surmawoodil
 Tasa, kurba leinawiit,
 See mind kannab nagu laendel
 Üle surmaoru siit — —

Igawese luule ilma
Gillerikka aasale,
Aratab jääl kustund filma,
Kadumata elule.

Badis = flooſtris, 11. VII. 99.

102.

Taaramäel.

Mu ümber furnud rahu, waihus,
Maailm öö hõlmas uinumas.
Nii nõidumalt kuu hõbe-walgus
Puus, pööšas, lastes särawas.

Kui möršja ehtes Emajõgi
End katab udulooriga
Ja kuninglik on Taaramägi
Ta kõrge puude krooniga.

Ma seisn tummalt nagu palwes,
Öö pühäs templis, Jsa ees,
Tujk kaob forraga kuu walges,
Nii magus rahu südames.

Ja kaua, kaua jala wõimul
Kuuwalgel õntsusest näen und,
Waim nagu kotka laial tiiwul
Wiib kiirelt üle ilma mind. —

Taaralinnas, 9. XI. 99.

103.

Oh wabasta!

Su filmis salaline sära,
Üks wägew wangistaja wõim, —
See nõidunud mu südant ära,
Sest wangistatud waba waim.

Nüüd olen wang kuldahelades
Mis rõhuw — süisgi armas nii. . .
Küll kohus kutsub hoiatades —
Jalg süisgi edasi ei wii !

Kui kaua, imeline neiu,
Mind tahad kõita wangina ?
Oh wabasta ! ma tahan elu
Weel wapralt töödel kroonida.

Kui jääd'wat wabadust ei anna,
Siis anna mõneks aastaksigi !
Sa usu — ma ei murra sõna —
Mis nõuad, täidan truusti.

Reoläs, 20. IX. 99.

104.

Süis! . . .

Kui isamaad ma unustan,
Mu rahwust pean halwaks,
End Gesti meelest wõerutan
Ja muudan Balti = sakjaks:
Siis! — Issand ise halasta! —
Mull' fiwi kaela pange
Ja uputage armuta
Mind sügawasse wette! . .

Kirblas, 8. X. 99.

105.

Parteilik.

Hhed laulwad kiidu hüüdi,
Teised andwad sada süüdi,
Mõned pandwad pärja päha,
Teised kisuwad tad maha.

1899.

Waata päält, ja ütle wiimaks:
Ilm on muutnud hullumajaks

106.

Tormis.

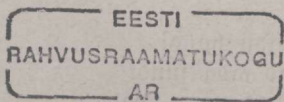
Küll nüüd kohab elumeri
Maru jõul nii hirmsasti,
Tuul ei puhu enam peri,
Löötsub vastu fangesti.

Wastu wahutawaid laeneid
Wõitleb wapralt laewuke,
Tuule keeritused winged
Teelt ei wii tad kõrwale. —

Kaugel, kaugel laente taga
Särab hele siniwiir,
Sääl ei laeneid . . . kõik nii waga,
Kuldselt mängib päikse fiir!

Hädast, waewast hoolimata
Peab sinna jõudma laew! —
Edasi nüüd raugemata,
Warsti lõpeb tormi waew! . . .

Wiljandis, 1899.

134049

Ar 900
Suurkask

38. —

Ar 900
Suurkask